

بنابراین گردشگری می‌تواند یکی از مهم‌ترین فرصت‌های اقتصادی و فرهنگی جزیره قشم باشد، اما تنها در صورتی که با برنامه‌ریزی دقیق و مدیریت پایدار همراه باشد، می‌توان از آن بهره‌برداری و از آسیب‌های اجتماعی، فرهنگی و محیط زیستی جلوگیری کرد. در نهایت مصطفی‌عباسی معتقد است توسعه گردشگری در قشم بدون توجه به بافت فرهنگی و اجتماعی و بدون برنامه‌ریزی دقیق می‌تواند پیامدهای منفی بلندمدتی داشته باشد، اما با استفاده از تجربه‌های گذشته و ایجاد نقشه راه، می‌توان این صنعت را به فرصتی برای ارتقای اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی مردم محلی تبدیل کرد. او در طول گفت‌وگوها تاکید می‌کند گردشگری پایدار، حفظ هویت فرهنگی و ایجاد اشتغال فرصت‌های اقتصادی همزمان کلید موفقیت در توسعه جزیره قشم است.

تغییر فرهنگ بومی

یکی از مهم‌ترین تأثیرات گردشگری، کاهش تمایل جوانان به مشاغل سخت سنتی مانند صیادی است. عبیدی در این باره به ما می‌گوید: «وقتی درآمد و شرایط کار در مشاغل مرتبط با گردشگری مانند اداره اقامتگاه‌ها، رستوران‌ها و ارائه خدمات فرهنگی، به مراتب راحت‌تر و سودآورتر از صیادی است، معلوم است که نسل جدید بیشتر به سمت این مشاغل می‌رود و کارگران غریب‌بومی جایگزین نیروهای محلی در مشاغل سنتی می‌شوند.»

او ادامه می‌دهد: «مرحله دوم رونق گردشگری موجب افزایش چشمگیر قیمت زمین و مسکن در روستاهای هدف گردشگری شده است. قیمت زمین در برخی روستاهای غرب جزیره به متری ۸۰ تا ۹۰ میلیون تومان رسیده و این افزایش ارزش زمین سبب شده بسیاری از مردم به اجاره اقامه مشاغل سنتی، به سرمایه‌گذاری در املاک و مستغلات روی آورند.»

عبدی معتقد است ورود کالا‌های قانونی و غیر قانونی، به ویژه قاچاق، موجب رونق بازار شد و مردم محلی بیشتر به سمت این نوع تجارت جذب شدند، زیرا سودآوری آن از مشاغل سنتی بیشتر و آسان‌تر بود. در این مرحله، بخش زیادی از جمعیت فعال که پیش‌تر مشاغل سنتی مانند صیادی و تجارت داشتند، به فرصت‌های درآمدی جدید و کم‌زحمت‌تر در بازارهای جذب شدند.

عبدی تأکید می‌کند: «این تحولات موجب شد بسیاری از مردم از مشاغل سنتی فاصله بگیرند و به سمت تجارت و واردات کالا، به ویژه قاچاق، روی آورند. مرحله نخست گردشگری، به وجود رونق اقتصادی، تنها مناطق شهری شرفی جزیره را تحت تأثیر قرار داد و مناطق غربی، کمتر تحت تأثیر بودند».

■ شاغل اصلی و سنتی مردم جزیره

مصطفی عبیدی، عضو هیئت علمی دانشگاه در حوزه جامعه و فرهنگ مناطق جنوبی ایران، ۲۰ سال تجربه پژوهشی دارد. او در خصوص بررسی تأثیر گردشگری بر اقتصاد و فرهنگ محلی به ما می‌گوید: «پیش از شروع رونق گردشگری، اقیانوس و شغل‌های مردم جزیره عمدتاً بر منابع طبیعی و سنتی استوار بود. بر اساس داده‌های جامعه‌شناسی غرب، اقتصاد آن‌ها می‌توان به‌عنوان شیوه‌ای برای تطبیق انسان با محیط و برداشت انرژی از آن تعریف کرد. به‌طور کلی، مردم انرژی‌های موجود در محیط خود را برداشت می‌کنند و در دسترس‌ترین منابع انرژی، منابع غذایی از جمله موجودات دریایی بوده‌اند.»

به گفته عبیدی، یکی از ابتدایی‌ترین و اصلی‌ترین شغل‌ها در جزیره، صیادی ماهی‌گیری بوده. علاوه بر این، موقعیت جغرافیایی خاص جزیره، دسترسی به مسیرهای دریایی و امکانات تجارت را

گردشگری پرونو، زیرساخت‌ها تحت فشار

مازندران سالانه میزبان میلیون‌ها گردشگر است؛ گردشگرانی که حضورشان رونق اقتصادی برای بخش‌های مختلف استان از جمله اقامتگاه‌ها، مراکز تفریحی، صنایع دستی، رستوران‌ها و بازارهای محلی را به همراه دارد. اما پیرامون اساسی اینجاست که آیا زیرساخت‌ها موجود توان پاسخ‌گویی به این حجم از سفر را دارند؟

ثبت بیش از ۲۰ میلیون تردد در چند ماه نخست سال، تنها یک عدد آماری نیست؛ بلکه تصویری از سبک زندگی، اقتصاد گردشگری و نیازهای زیرساختی شمال کشور است.

کارشناسان معتقدند حل معضل ترافیک مازندران تنها با افزایش ظرفیت جاده‌ها امکان‌پذیر نیست و باید مجموعه‌ای از اقدام‌ها شامل توسعه حمل و نقل عمومی، مدیریت هوشمند سفر، تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام، افزایش ایمنی محورهای پرتردد و توزیع مناسب سفر در مناطق مختلف استان دنبال شود.